

DEN EUROPÆISKE UNIONS
DOMSTOL

ÅRSRAPPORT 2016

ÅRSOVERSIGT

ÅRSRAPPORT **2016**
ÅRSOVERSIGT

DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

DOMSTOLEN
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TLF. +352 4303-1

RETTE
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TLF. +352 4303-1

Domstolen på internettet: <http://www.curia.europa.eu>

Gengivelse tilladt med kildeangivelse. Fotografierne må alene gengives i forbindelse med denne publikation. Til enhver anden brug skal tilladelse indhentes hos Den Europæiske Unions Publikationskontor.

Yderligere oplysninger om EU fås på internettet via Europaserveren (<http://europa.eu>).

Luxembourg:

Den Europæiske Unions Domstol

Direktoratet for kommunikation – Kontoret for Offentliggørelser og Elektroniske Medier

Den Europæiske Unions Publikationskontor

Print	ISBN 978-92-829-2286-6	ISSN 2467-1266	doi:10.2862/96967	QD-AQ-17-001-DA-C
PDF	ISBN 978-92-829-2278-1	ISSN 2467-1495	doi:10.2862/15524	QD-AQ-17-001-DA-N
E-Book	ISBN 978-92-829-2387-0	ISSN 2467-1495	doi:10.2862/094049	QD-AQ-17-001-DA-E

© Den Europæisk Union, 2017

Foto © Georges Fessy

Foto © Gediminas Karbauskis

Printed in Belgium

TRYKT PÅ HVIDT PAPIR BLEGET UDEN BRUG AF KLOR (ECF)

INDHOLDSFORTEGNELSE

Præsidentens forord	5
1. 2016 I hovedtræk	6
a // Året i billeder	7
b // Året i tal	14
2. Arbejdet ved den europæiske unions domstol	16
a // Et tilbageblik på årets vigtige domme	17
b // Nøgletal vedrørende den judicielle virksomhed	26
3. Et år præget af åbenhed og dialog	32
a // Store begivenheder	33
b // Nøgletal	35
4. Den europæiske unions domstols administration	38
a // En effektiv, moderne og flersproget administration	39
b // Tal og projekter	40
5. Et blik på fremtiden kvaliteten af retsplejen, en permanent udfordring	46
6. Følg begivenhederne ved den europæiske unions domstol	48

PRÆSIDENTENS FORORD

I 2016 gik institutionen ind i en ny fase i sin udvikling. To af tre etaper af reformen af Unionens retsinstansers retslige struktur, der blev vedtaget i 2015, blev gennemført: Et stort antal nye dommere sluttede sig til Retten, der for sin del fik tilbageført de beføjelser, som EU-Personaleretten, der nu er opløst, var tillagt.

Aldrig tidligere i institutionens historie har medlemsstaternes retsinstanser forelagt så mange spørgsmål om fortolkningen og anvendelsen af EU-retten. Dette viser ikke kun viljen hos de nationale retsinstanser til at anvende EU-retten korrekt i kraft af de samarbejds mekanismer, der er fastsat i traktaterne, men ligeledes den tillid, som de har til Den Europæiske Unions Domstol.

Parallelt hermed fortsætter sagsbehandlingstiden med at blive kortere til fordel for borgerne og virksomhederne, der har behov for retssikkerhed. Det forgangne år blev desuden kendetegnet ved en meget omfattende retslig aktivitet (mere end 1 600 afsluttede sager). Det blev afgjort et stort antal sager om de største udfordringer, som Unionen aktuelt står over for (terrorisme, flygtningekrisen, bank- og finanskrisen ...), men ligeledes om problemstillinger, der vedrører borgernes dagligdag.

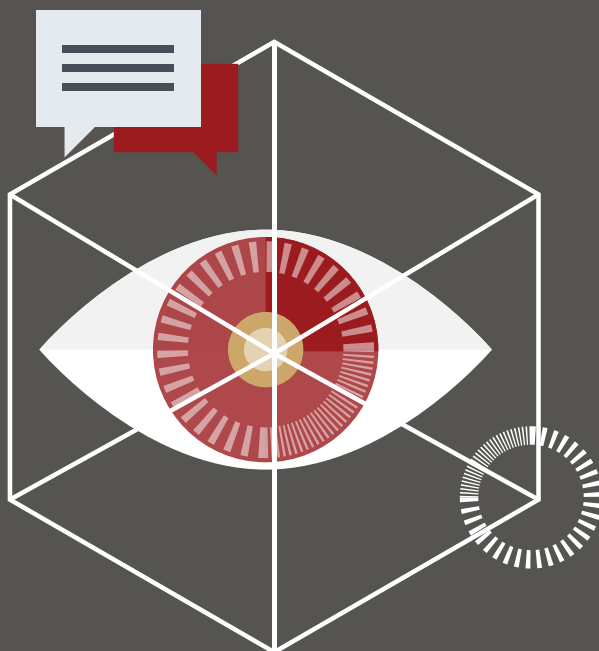
Ud over disse tal vil jeg minde om en begivenhed, der blev afholdt ved institutionen den 11. november til minde om våbenhvilen, der afsluttede første verdenskrig. Formændene for Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen samt præsidenten for Den Europæiske Unions Domstol mødtes med ca. 250 gymnasieelever for en uformel udveksling og dialog om deres karrierer og om en række aktuelle europæiske temaer. Sådanne begivenheder er særligt velkomne og udbytterige i disse for den europæiske konstruktion så turbulente tider, hvor der gælder en moralsk pligt til at fastholde en stærk optimisme og tro på fremtiden.

Koen **LENAERTS**
Præsident for Den Europæiske Unions Domstol

1

2016

I HOVEDTRÆK

A // ÅRET I BILLEDER

Den Europæiske Unions Domstol er en af de syv EU-institutioner.

Den Europæiske Unions Domstol er Unionens retslige myndighed, og den har derfor til opgave at sikre overholdelsen af EU-retten således, at traktaterne fortolkes og anvendes ensartet. Institutionen

bidrager til at bevare Unionens værdier for at fremme den europæiske opbygning.

Den Europæiske Unions Domstol består af to retter: »Domstolen« og »Retten«.

18. januar

Indvielse af udstillingen »70-året for Nürnberg-processen. Simultantolkningens udvikling fra pionererne til i dag«

7. marts

Delegation fra Den Europæiske
Menneskerettighedsdomstol besøger Domstolen

16. marts

Dextro Energy-dommen

13. april

Syv nye dommere påbegynder deres embedsvirksomhed ved Retten inden for rammerne af reformen

6. juni

Uber-sagen anlægges ved
Domstolen

8. juni

Tre nye dommere
påbegynder deres
embedsvirksomhed ved
Retten

26. og 29. juni

Sagerne Ville de Paris
og Ville de Bruxelles
anlægges ved Retten mod
Kommissionen

27. juni

Det første spadestik tages
med henblik på opførelsen
af det tredje tårn

6. juli

Delvis fornyelse af Revisionsretten

31. august

EU-Personaleretten integreres i Retten, og beføjelserne overføres

19. september

En ny generaladvokat påbegynder sin
embedsvirksomhed ved Domstolen,
delvis fornyelse af Retten, og seks
nye dommere påbegynder deres
embedsvirksomhed ved Retten inden
for rammerne af reformen

20. og 21. september

Valg af præsident, vicepræsident og
afdelingsformænd ved Retten

30. september

Den Europæiske Tilsynsførende for
Databeskyttelse besøger domstolen

6. oktober

Fornyelse af mandatet for Rettens justitssekretær

9. november

Apple-sagerne indledes ved Retten

11. november

»Vi bygger Europa«, dialog med unge
mennesker

30. november

Delvis fornyelse af Revisionsretten

14. december

Højtidelig forsikring afgivet af et
medlem af Europa-Kommissionen,
Julian King

15. december

Depesme-dommen

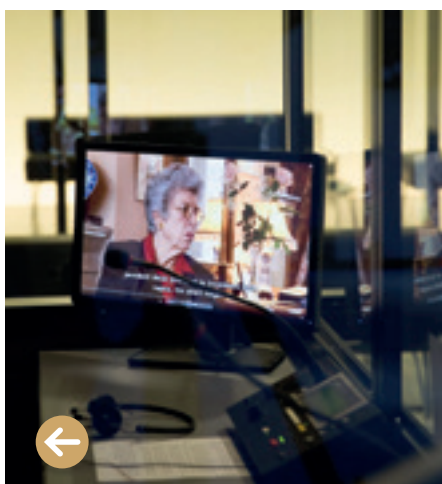
21. december

Tele2 Sverige-dommen

18. januar – 30. april

»70-året for Nürnberg-processen. Simultantolkningens udvikling fra pionererne til i dag«

Den tre måneder lange udstilling på Domstolen er en hyldest til tolkene i Nürnberg, som var simultantolkningens pionerer. Udstillingen beskriver 25 tolkes liv ud fra processens historiske og tekniske perspektiv og viser – ved hjælp af en række dokumenter og genstande, som er forløbere for det udstyr, der anvendes i dag – udviklingen af en profession, som siden er blevet videreudviklet ved Den Europæiske Unions Domstol og andre internationale domstole.

7. marts

Delegation fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol besøger Domstolen

Besøget indgår i det langvarige samarbejde mellem de to europæiske domstole. Dommere fra Den Europæiske Unions Domstol og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol mødes nemlig regelmæssigt i Luxembourg eller i Strasbourg for at diskutere udviklingen af retspraksis på området for de grundlæggende rettigheder.

16. marts

Dextro Energy-dommen: sundhedsanprisninger og dextrose-pastiller

Siden 2006 har der eksisteret en EU-forordning, der i hele Unionen harmoniserer brugen af sundhedsanprisninger for fødevarer. Ifølge Retten kunne flere sundhedsanprisninger for mærket »Dextro Energy« på etiketten og i reklamer, set i forhold til det indeholdte glukose, ikke tillades (T-100/15). Se s. 23.

13. april

Syv nye dommere påbegynder deres embedsvirksomhed ved Retten inden for rammerne af reformen og delvis fornyelse af Personaleretten

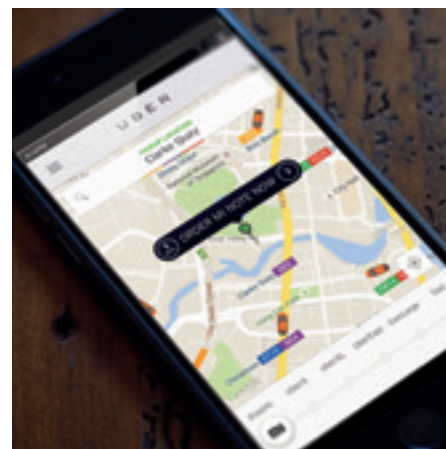
Første etape i reformen af Den Europæiske Unions Domstol. Denne reform har til formål at forøge antallet af dommere ved Retten og at overføre Personalerettens aktivitet til den. Fem nye dommere blev udpeget til Retten indtil den 31. august 2016: Constantinos Iliopoulos (Grækenland), Dean Spielmann (Luxembourg), Zoltán Csehi (Ungarn), Nina Póltorak (Polen) og Anna Marcoulli (Cypern). To andre dommere, Leopoldo Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín (Spanien) og Virgilijus Valančius (Litauen), blev udpeget til dommere ved Retten for perioden fra den 13. april 2016 til den 31. august 2019. Antallet af dommere ved Retten steg således fra 28 til 35.

Endvidere blev João Sant'Anna (Portugal) og Alexander Kornezov (Bulgarien) udpeget som dommere ved Personaleretten indtil overførslen af denne retsinstans beføjelser til Retten den 1. september 2016.

6. juni

Uber-sagen anlægges ved Domstolen

Kan en medlemsstat som Frankrig straffe Ubers virksomhed uden først at give Kommissionen meddelelse om lovforslaget (sag C-320/16)?

8. juni

Tre nye dommere påbegynder deres embedsvirksomhed ved Retten

Fortsættelse af reformen: edsafklæggelse af Peter George Xuereb (Malta), Fredrik Schalin (Sverige) og Inga Reine (Letland). Antallet af dommere ved Retten er nu 38.

26. og 29. juni**Sagerne Ville de Paris og Ville de Bruxelles anlægges ved Retten**

Ville de Paris har nedlagt sag med påstand om annullation af den forordning, hvorved Kommissionen har lettet på kravene til udledning af dieselkøretøjers kvælstofudledning (sag T-339/16). Ville de Bruxelles anlagde sag tre dage senere (sag T-352/16).

27. juni**Det første spadestik med henblik på opførelsen af det tredje tårn tages**

Arbejdet med at bygge det tredje tårn indledes. Dette vigtige byggeprojekt vil på sigt gøre det muligt at samle institutionens personale på ét og samme sted. Et dokument, der bevidner dette første spadestik, som indleder den femte udbygning af Domstolen, graves ned under nærværelse af den luxembourgske minister for bæredygtig udvikling og infrastruktur, François Bausch, og justitsminister, Félix Braz, samt af Domstolens præsident, Koen Lenaerts.

6. juli og 30. november**Nye medlemmer af Revisionsretten**

Den 6. juli aflagde **fem** nye dommere ved Revisionsretten ed: Janusz Wojciechowski (Polen), Samo Jereb (Slovenien), Jan Gregor (Republikken Tjekkiet), Mihails Kozlovs (Letland) og Rimantas Šadžius (Litauen). Den 30. november aflagde **to** nye dommere ed: Leo Brincat (Malta) og João Figueiredo (Portugal). De nye dommeres edsafleggelse sker for Den Europæiske Unions Domstol.

31. august**Integration af Personaleretten i Retten og overførsel af kompetencer**

EU-Personaleretten (Personaleretten), der blev oprettet i 2004, ophører med sin virksomhed inden for rammerne af reformen af Den Europæiske Unions retslige struktur. De sager, der verserede på denne dato, blev overført til Retten, der fra den 1. september har kompetence til at træffe afgørelse i personalesager.

19. september**En ny generaladvokat påbegynder sin embedsvirksomhed ved Domstolen, delvis fornyelse af Retten og seks nye dommere påbegynder deres embedsvirksomhed ved Retten**

Domstolen får sin 11. generaladvokat, Evgeni Tanchev (Bulgarien), mens Retten samtidig vokser inden for rammerne af den fornyelse, der finder sted hvert tredje år, og som forstærker instansen. Edsaflæggelse af Ezio Perillo (Italien), René Barents (Nederlandene), Ricardo da Silva Passos (Portugal), Paul Nihoul (Belgien), Barna Berke (Ungarn), Jesper Svenningsen (Danmark), Ulf Christophe Öberg (Sverige), Octavia Spineanu-Matei (Rumænien), Maria José Costeira (Portugal), Jan Passer (Republikken Tjekkiet), Krystyna Kowalik-Bańczyk (Polen) og Alexander Kornezov (Bulgarien). Antallet af dommere ved Retten er nu 44.

20. og 21. september**Valg af præsident, vicepræsident og afdelingsformænd ved Retten**

Efter den delvise fornyelse af Rettens dommere blev Marc Jaeger (Luxembourg), der har været præsident siden 2007, valgt af de øvrige dommere til en fjerde mandatperiode indtil 31. august 2019. Marc van der Woude (Nederlandene), der har været dommer ved Retten siden 2010, blev valgt som vicepræsident for en periode på tre år.

Følgende blev valgt som afdelingsformænd for en periode på tre år: Irena Pelikánová (Den Tjekkiske Republik), Miro Prek (Slovenien), Sten Frimodt Nielsen (Danmark), Heikki Kanninen (Finland), Dimitrios Gratsias (Grækenland), Guido Berardis (Italien), Vesna Tomljenović (Kroatien), Anthony Michael Collins (Irland) og Stéphane Gervasoni (Frankrig).

30. september**Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse besøger Domstolen**

Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, Giovanni Buttarelli, har til opgave at sikre, at EU-institutionerne overholder de strenge regler om beskyttelse af privatlivets fred for unionsborgerne ved behandlingen af personoplysninger. Denne behandling omfatter indsamling, registrering, lagring, søgning, overførsel, blokering og slettelse af oplysninger såsom oplysninger om etnisk oprindelse, politisk overbevisning, religion, sundhedsoplysninger, seksuel orientering osv. Inden for rammerne af de opgaver, som de udfører, behandler institutionerne personoplysninger, der sendes til dem af borgerne i elektronisk, skriftlig eller visuel form.

6. oktober

Fornyelse af mandatet for Rettens justitssekretær

Mandatet for Emmanuel Coulon, der har været Rettens justitssekretær siden 2005, blev fornyet for perioden indtil den 5. oktober 2023.

9. november

Apple-sagerne indledes ved Retten

Irland har nedlagt påstand for Retten om annullation af Kommissionens afgørelse, hvorved denne medlemsstat blev pålagt at tilbagesøge ulovlige skattefordele fra Apple til en værdi af 13 mia. EUR (sag T-778/16). Apple har også selv lagt sag an ved Retten med en tilsvarende påstand den 19. december (sag T-892/16).

11. november

»Vi bygger Europa«, dialog med unge mennesker

Gymnasieelever fra forskellige medlemsstater møder Martin Schulz, Jean-Claude Juncker og Koen Lenaerts, der er henholdsvis formand for Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen og præsident for Den Europæiske Unions Domstol.

14. december

Højtidelig forsikring afgivet af et medlem af Europa-Kommissionen

Et medlem af Europa-Kommissionen, Julian King, afgiver højtidelig forsikring for Domstolen, således som det er foreskrevet i traktaterne. Han har ansvar for porteføljen »Sikkerhedsunionen«.

15. december

Depesme-dommen: børn i sammenbragte familier

Stedbarnet til en grænsearbejder, der er gift eller samlevende, kan ansøge om sociale ydelser på den betingelse, at stedfaderen eller -moderen faktisk bidrager til den pågældendes underhold (forenede sager C-401/15 – C-403/15). Se s. 17.

21. december

Tele2 Sverige-dommen: opbevaring af private oplysninger

Medlemsstaterne kan ikke pålægge leverandører af elektroniske kommunikationstjenester en generel pligt til at lagre elektroniske oplysninger (sag C-203/15).

B // ÅRET I TAL

Institutionen i 2016

BUDGET 2016

380

MIO. EUR

75

DOMMERE

11

GENERAL-
ADVOKATER

fra **28** medlemsstater

2 168

tjenestemænd og
midlertidigt ansatte

864
(40%)
mænd

1 304
(60%)
kvinder

Ud fra en statistisk betragtning var 2016 et år, der var kendetegnet ved en meget høj retslig aktivitet. Selv om antallet af sager, der blev indbragt i 2016 (1 604 sager), var lidt lavere end det tilsvarende antal i 2015, var antallet af afsluttede sager i 2016 til gengæld meget højt (1 628 sager).

Denne arbejdsmængde kommer ligeledes til udtryk i virksomheden for de administrative tjenestegrene, der dagligt yder deres støtte til retsinstanserne.

Retsåret

(alle retsinstanser)

1 604

indbragte sager

1 628

afsluttede sager

142 988procesdokumenter registreret i
Justitskontorenes registre**Retssagernes gennemsnitlige
varighed:****16,7**

måneder

Domstolen
Retten14,7
18,7**2 840**retsmeddelelser
offentliggjort i *Den
Europæiske Unions Tidende***1 160 000** oversatte sider**602**retsmøder og møder,
hvor der er gjort brug af
simultantolkning**74**tolke til retsmøder og
møder

Året ved institutionen

Domstolen har taget
imod tæt på**1 900**nationale
dommere i
forbindelse med
seminarer eller
uddannelse**16 000**

besøgende

- fagpersoner
- journalister
- studerende
- borgere

73protokolære
begivenheder

2

ARBEJDET VED DEN **EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL**

A // ET TILBAGEBLIK PÅ ÅRETS VIGTIGE DOMME

UNIONSBORGERSKABET OG DET FÆLLES OMRÅDE MED RETFÆRDIGHED

Den Europæiske Union giver borgerne et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser. Unionsborgerne kan således i princippet rejse, arbejde og bo i enhver medlemsstat. I 2016 havde Domstolen lejlighed til at præcisere betingelserne, hvorunder de borgere, har gjort brug af disse friheder, har ret til statslig støtte såsom sociale ydelser eller studiestøtte. Den fortolkede endvidere EU-retten i forbindelse med den grænseoverskridende bekæmpelse af kriminalitet.

En spansk familie bosatte sig i Tyskland ad to omgange: først mor og datter, derefter far og søn. Disse to sidstnævnte fik afslag på tyske eksistensminimumsydelser til de første tre måneder af deres ophold. Moderen havde dog allerede ved ankomsten til Tyskland fundet arbejde, og børnene gik i skole i de omhandlede tre måneder. Domstolen bekræftede imidlertid, at medlemsstaterne kan give afslag på visse **sociale ydelser** til statsborgere fra andre medlemsstater i de første tre måneder af deres ophold, og præciserede, at det omhandlede afslag på ydelser ikke forudsatte en individuel prøvelse. (*Dom García Nieto af 25.2.2016, C-299/14*)

I 2013 fastslog Domstolen, at børn af en grænsearbejder kan ansøge om studiestøtte i den medlemsstat, hvor grænsearbejderen udøver sin aktivitet. I 2016 præciserede den, at begrebet »barn« også omfatter stedbørn af en grænsearbejder, der

er gift med eller registreret partner til en af barnets forældre. Sidstnævnte kan dog kun ansøge om studiestøtte eller en anden social fordel i medlemsstaten, hvis den pågældendes stedforælder faktisk bidrager til dennes forsørgelse. (Dom af 15.12.2016, Depesme m.fl., C-401/15 – C-403/15)

Inden for »Schengenområdet« (22 medlemsstater, der på området for internationale rejser fungerer som et fælles område uden intern grænsekontrol) kan en person ikke strafferetligt forfølges eller straffes to gange for den samme overtrædelse. En person, der er blevet dømt og har afsonet sin straf, eller som er blevet frikendt endeligt i en Schengenstat, kan således bevæge sig inden for dette område uden at frygte retsforfølgelse for de samme faktiske omstændigheder i en anden Schengenstat.

Adspurgt af en tysk ret præciserede Domstolen, at dette princip ikke gælder i det tilfælde, hvor den første retsforfølgning er blevet indstillet uden grundig efterforskning. I det foreliggende tilfælde havde den polske anklagemyndighed indstillet den efterforskning, der var blevet indledt mod en statsborger, fordi denne havde nægtet at afgive forklaring, og ofret og et vidne boede i Tyskland, hvorfor de ikke havde kunnet høres. (Dom Kossowski af 29.6.2016, C-486/14)

En anden tysk ret spurgte ligeledes Domstolen, om de tyske myndigheder skulle fuldbyrde to **europæiske arrestordrer** fra Rumænien og Ungarn (lande, som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået krænker de grundlæggende rettigheder, fordi deres fængsler er overfyldte). Fuldbyrnelsen af en europæisk arrestordre skal nemlig udsættes, hvis der foreligger

en reel risiko for, at den person, som er omfattet af arrestordren, bliver udsat for en umenneskelig eller nedværdigende behandling på grund af forholdene under frihedsberøvelse i den medlemsstat, der har udstedt ordren. Såfremt det ikke inden for en rimelig frist kan afvises, at der foreligger en sådan risiko, skal den myndighed, som skal fuldbyrde arrestordren, bringe overgivelsesproceduren til ophør. (Dom Aranyosi og Căldăraru af 5.4.2016, forenede sager C-404/15 og C-659/15 PPU)

Endelig har Domstolen, adspurgt af den øverste domstol i Letland, på området for **udlevering** udtalt, at en medlemsstat ikke er forpligtet til at give enhver EU-borger den samme beskyttelse mod udlevering som den, der gives til medlemsstatens egne statsborgere. Esteren Aleksei Petruhhin blev i Rusland anklaget for forsøg på narkohandel. Han blev eftersøgt af Interpol og arresteret i Letland, som ville efterkomme en russisk anmodning om udlevering. Aleksei Petruhhin påberåbte sig herefter forbuddet mod at udlevere en lette, hvilket forbud også han skulle nyde godt af som EU-borger. Det forholder sig imidlertid således, at selv om den anmodede medlemsstat kan retsforfølge disse sidstnævnte for alvorlige lovovertrædelser begået uden for dens område, har den som hovedregel ikke kompetence, når hverken gerningsmanden bag eller offeret for overtrædelsen er statsborger i denne stat. Udleveringen gør det således muligt at forhindre, at sådanne overtrædelser forbliver straffrie. Inden der foretages udlevering, skal medlemsstaten imidlertid udveksle oplysninger med hjemlandet og gøre det muligt for sidstnævnte at anmode om overgivelse af statsborgeren med henblik på retsforfølgning. (Dom Petruhhin af 6.9.2016, C-182/15)

RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE FOR MIGRANTER

EU-retten fastsætter regler, der tilsigter at fremme sammenføring af familiemedlemmer, som ikke er EU-borgere. Medlemsstaterne skal f.eks. tillade indrejse og ophold til referencepersonens ægtefælle, når visse betingelser er overholdt. Referencepersonen skal godtgøre, at vedkommende råder over faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige til at forsørge sig selv og sine familiemedlemmer uden at benytte sig af den sociale bistandsordning i den medlemsstat, hvor vedkommende er bosat.

Adspurgte af en spansk ret udtalte Domstolen, at direktivet om **familiesammenføring** gør det muligt at foretage en periodisk vurdering af referencepersonens **indtægtsudvikling** efter datoen for indgivelsen af ansøgningen om familiesammenføring. Den kompetente nationale myndighed kan således foretage en fremadrettet undersøgelse af indtægterne for at sikre sig, at referencepersonen og dennes familie ikke risikerer at blive en byrde for dens sociale system under deres ophold. (Dom Khachab af 21.4.2016, C-558/14)

Ifølge et EU-direktiv kan der gives »subsidiær beskyttelse« til statsborgere fra tredjelande, der ikke har flygtningestatus, men

som af alvorlige grunde har behov for international beskyttelse. Medlemsstaterne skal tillade de personer, der er blevet tildelt denne status, at bevæge sig frit på deres område på de samme betingelser som de andre statsborgere fra tredjelande med lovligt ophold i EU.

Når personer med subsidiær beskyttelse i Tyskland oppebærer sociale ydelser, skal deres opholdstilladelse være tilknyttet en forpligtelse til at have bopæl et bestemt sted. Adspurgte, om den tyske lovgivning var forenelig med EU-retten, svarede Domstolen, at en medlemsstat kan underlægge personer med **subsidiær beskyttelse** en bopælsforpligtelse med henblik på at fremme deres integration, hvis de i højere grad vil møde integrationsvanskeligheder end tredjelandstatsborgere med lovligt ophold i medlemsstaten. (Dom Alo og Osso af 1.3.2016, forenede sager C-443/14 og C-444/14)

EU-retten opstiller ligeledes kriterier og mekanismer til fastlæggelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for undersøgelsen af en ansøgning om international beskyttelse indgivet i en medlemsstat (Dublin III-forordningen).

Efter at en ungarsk ret havde anmodet om en fortolkning af denne forordning, bekræftede Domstolen, at en medlemsstat **kan sende en ansøger om international beskyttelse til et sikkert tredjeland**, uafhængigt af, om der er tale om det land, der er ansvarligt for behandlingen af ansøgningen eller ej. En pakistaner var indrejst ulovligt i Ungarn via Serbien. Efter at han

havde indgivet en første ansøgning om international beskyttelse i Ungarn, forlod han det opholdssted, som han var blevet anvist af de ungarske myndigheder. Han blev efterfølgende tilbageholdt i Den Tjekkiske Republik i forbindelse med, at han forsøgte at indrejse i Østrig. De tjekkiske myndigheder anmodede ved anvendelse af Dublin III-forordningen Ungarn om at tilbagetage den pågældende, hvilket Ungarn gjorde. Herefter indgav den pakistanske statsborger en ny ansøgning om international beskyttelse i Ungarn, hvilken ansøgning blev afslået med den begrundelse, at Serbien for ham var et »sikkert tredjeland«. Da pakistaneren var frihedsberøvet, behandlede Domstolen sagen på under tre måneder, idet denne var genstand for

den præjudicielle hasteprocedure. Domstolen bekræftede, at Ungarn havde ret til at tilbagesende den pakistanske statsborger til et »sikkert tredjeland« (Dom Mirza af 17.3.2016, C-695/15 PPU)

Domstolen udtalte desuden, at EU-retten gør det muligt at **frihedsberøve** en asylansøger, når dennes adfærd **truer sikkerheden eller den offentlige orden**. En frihedsberøvelsesforanstaltning, der er fastsat ved EU-direktivet om modtagelse af ansøgere om international beskyttelse, opfylder nemlig det generelle formål om enhvers ret til personlig sikkerhed, som er anerkendt af Unionen og navnlig af EU's charter om grundlæggende rettigheder. (Dom J. N. af 15.2.2016, C-601/15 PPU)

INFORMATIONSTEKNOLOGI OG KOMMUNIKATION

Hvert år afsiges en række domme i sager, der berører anvendelsen af informationsteknologi og kommunikation. I 2016 blev Domstolen ved flere lejligheder foranlediget til at forlige den frie adgang til oplysninger med beskyttelsen af ophavsrettigheder.

Et nederlandsk sensationstidsskrift placerede på sit netsted et hyperlink, der henviste til et andet netsted, hvorpå der ulovligt var offentliggjort fotos, som Playboy var indehaver af ophavsrettighederne til. Domstolen fandt, at placeringen af **hyperlinket** på tidsskriftets netsted ikke nødvendiggjorde Playboys tilladelse, for så vidt som tidsskriftet handlede uden vinding for øje og uden kendskab til, at offentliggørelsen af fotos var ulovlig. Hvis hyperlinket var blevet anført med vinding for øje, skulle det imidlertid formodes, at der var kendskab til, at offentliggørelsen af fotos var ulovlig. (Dom GS Media BV af 8.9.2016, C-160/15)

I Tyskland blev direktøren for en forretning retsforfulgt af Sony med den begrundelse, at et musikværk, som et japansk selskab havde ophavsrettighederne til, ulovligt var blevet tilbudt offentligheden til downloading via forretningens **gratis Wi-Fi-netværk, der ikke var sikret**. Domstolen udtalte, at direktøren ikke var ansvarlig for eventuelle krænkelse af ophavsrettigheder begået af brugerne af dennes Wi-Fi-netværk, fordi han blot var en passiv formidler. Det kunne til gengæld pålægges den pågældende at sikre sit netværk med et password for at bringe disse krænkelse til ophør eller forhindre dem. (Dom Mc Fadden af 15.9.2016, C-484/14)

I en anden sag vedrørende Sony fandt Domstolen, at et **samlet salg af en computer og præinstalleret software** ikke udgør en ulovlig handelspraksis. Hvis kunden i forbindelse med købet af en computer endvidere er blevet behørigt informeret om, at softwaren er blevet præinstalleret, kan denne heller ikke gøre gældende, at et sådant samlet tilbud er i strid med den erhvervsmæssige diligenspligt, selv hvis sælgeren har undladt at angive prisen på denne software. (Dom Deroo-Blanquart af 7.9.2016, C-310/15)

I straffesager indledt i Letland mod to personer, der på internettet havde solgt **sikkerhedskopier af software**, produceret af Microsoft, præciserede Domstolen, at køberen af en software kan videresælge både det originale fysiske medium, der indeholder dette program, og sin licens til brug. Når det fysiske medium er beskadiget, ødelagt eller mistet, kan køberen derimod ikke videresælge sin sikkerhedskopi af softwaren uden tilladelse fra indehaveren af ophavsretten. (Dom Ranks og Vasiljevičs af 12.10.2016, C-166/15)

Endelig fandt Domstolen, at offentlige biblioteker ligesom når der er tale om udlån af traditionelle bøger, ligeledes kan udlåne **e-bøger** uden tilladelse fra ophavsmændene. Imidlertid skal ophavsmændene for det første modtage et rimeligt vederlag for disse udlån, og for det andet er det kun bøger, der er erhvervet fra en lovlig kilde, der kan være genstand for et sådant udlån. (Dom Vereniging Openbare Bibliotheek af 10.11.2016, C-174/15)

VAREMÆRKER

Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO, tidligere benævnt KHIM) er ansvarligt for registrering og forvaltning af EU-varemærker og EF-design. Dets afgørelser kan anfægtes for Den Europæiske Unions Ret, og Rettens dom kan for sit vedkommende efterprøves af Domstolen. Omkring en tredjedel af Rettens sager omhandler tvister vedrørende varemærker.

For så vidt angår **fødevarer eller drikkevarer** fandt Retten, at McDonalds' varemærkers renommé gør det muligt at forhindre registrering af varemærker, der kombinerer præfikset »Mac« eller »Mc« med et navn på en fødevarer eller en drikkevarer. Et selskab fra Singapore kunne således ikke få EUIPO til at registrere varemærket **MACCOFFEE** for fødevarer og drikkevarer. (Dom Future Enterprises mod EUIPO af 5.7.2016, T-518/13)

Retten anførte desuden, at en **alarms eller telefons standard-ringetone** ikke kan være registreret som EU-varemærker på grund af sin banalitet. En sådan ringetone passerer nemlig generelt ubemærket og kan ikke bevares i forbrugerens erindring. (Dom Globo Comunicação e Participações S.A. mod EUIPO af 13.9.2016, T-408/15)

Endelig udtalte Domstolen, at Retten ikke burde have godkendt EUIPO's afgørelse om at registrere **formen på Rubik's Cube** som EU-varemærke. Retten havde i en dom fra 2014 fundet, at formen på Rubik's Cube ikke omfattede en teknisk løsning, og at den

således kunne registreres som varemærke. Domstolen fandt for sit vedkommende, at det var ufravigeligt at tage hensyn til de usynlige tekniske elementer i den grafiske gengivelse af Rubik's Cube, såsom de individuelle bestanddele af det tredimensionale puslespils rotationsevne. EUIPO skal således træffe en ny afgørelse under hensyntagen til Domstolens konstateringer. (Dom Simba Toys GmbH & Co. KG mod EUIPO af 10.11.2016, C-30/15 P)

BESKYTTELSE AF SUNDHEDEN

Den Europæiske Union tager i høj grad hensyn til forbrugernes interesser. Den tilsigter at fremme deres sikkerhed, at forbedre kendskabet til deres rettigheder og at styrke anvendelsen af de regler, som beskytter dem. Unionens retsinstanser har således udtalt sig om flere tvister vedrørende beskyttelsen af forbrugernes sundhed.

I 2016 udtalte Domstolen, at mærkning af visse **citrusfrugter** (citroner, mandariner og appelsiner), som angiver de kemiske stoffer, der er blevet anvendt i behandlingen efter høsten, er obligatorisk. Forbrugeren skal oplyses om behandlingen af citrusfrugter, eftersom disse citrusfrugter til forskel fra frugter med fin skræl kan behandles med meget højere doser af kemiske stoffer. (Dom Spanien mod Kommissionen af 3.3.2016, C-26/15 P)

Retten udtalte sig desuden om anprisninger på etiketter, i gengivelsen af varer eller i reklamer, som angiver de gavnlige virkninger af **glukose** (f.eks. »glukose støtter fysisk aktivitet« eller »glukose bidrager til et normalt energistofskifte«). Disse anprisninger fremhæver alene de gavnlige virkninger uden at gøre opmærksom på de farer, som er forbundet med en større

indtagelse af sukker. Af denne grund var de forvirrende og vildledende og kunne derfor ikke tillades. (Dom Dextro Energy GmbH & Co. KG mod Kommissionen af 16.3.2016, T-100/15)

Endelig udtalte Domstolen ligeledes, at det nye tobaksvaredirektiv (2014) er gyldigt. Det fastsætter fra 2020 et forbud mod markedsføring af **tobaksvarer med** kendetegnende **aroma**, bl.a. mentolcigaretter. Ud over en særordning for **elektroniske cigaretter** fastsætter det en standardisering af tobaksvarernes mærkning og emballage og præciserer, at emballagen skal bære sundhedsadvarsler, der består af en meddelelse og et fotografi i farver. (Domme Polen mod Parlament og Rådet m.fl. af 4.5.2016, C-358/14 m.fl.)

BESKYTTELSE AF MILJØ OG DYR

Den Europæiske Unions miljøstandarder er blandt de strengeste i verden: De tilsigter at skabe en grønnere økonomi, at beskytte biodiversitet og habitater og at sikre et højt niveau for sundheden og livskvaliteten i Unionen.

EU-retten udelukker **kosmetiske produkter**, hvis bestanddele har været genstand for dyreforsøg, fra det europæiske marked. Domstolen har bekræftet, at det ikke er muligt at omgå de forbud, der er fastsat ved EU-retten, ved at foretage **dyreforsøg i tredjelande**. Markedsføring i EU af kosmetiske produkter, hvor visse bestanddele har været genstand for dyreforsøg uden for Unionen, kan således være forbudt, når disse resultater anvendes for at bevise produktets sikkerhed. (Dom European Federation for Cosmetic Ingredients af 21.9.2016, C-592/14)

Desuden har Domstolen fastslået, at Grækenland havde tilsidesat sin forpligtelse til at beskytte **kæmpehavskildpadderne** *Caretta caretta* i Kyparissiabugten, idet disse forstyrres af turismen i regionen. (Dom Kommissionen mod Grækenland af 10.11.2016, C-504/14)

Miljøtrusler kan også hidrøre fra skadegørere såsom **bakterien** *Xylella fastidiosa*, der mistænkes for at fremkalde oliventræers død ved udtørring. For at undgå spredning deraf pålagde Kommissionen i 2015 medlemsstaterne en forpligtelse til omgående at fjerne værtsplanter for bakterien inden for en radius af 100 m omkring de inficerede planter. Adspurgte af en italiensk forvaltningsdomstol udtalte Domstolen, at denne afgørelse var i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet og forholdsmæssig i forhold til formålet om beskyttelse af plantesundheden i Unionen, for så vidt som videnskaben endnu ikke kender en behandling, der gør det muligt at helbrede de inficerede frilandsplanter. (Dom Giovanni Pesce m.fl. af 9.6.2016, C-78/16 og C-79/16)

UDENRIGSPOLITIK OG RESTRIKTIVE FORANSTALTNINGER

De »restriktive foranstaltninger« udgør et udenrigspolitisk redskab, hvormed Unionen tilsigter at udvirke en politisk ændring eller en ændring i et tredjelandes adfærd. De kan omfatte våbenembargo, indefrysning af aktiver, indrejse- eller transitforbud på EU's område, import- eller eksportforbud osv. De kan være rettet mod regeringer, samfund, fysiske personer samt grupper eller organisationer (såsom terroristiske grupper).

Domstolen og Retten har behandlet flere sager om restriktive foranstaltninger i forhold til bl.a. Afghanistan, Hviderusland, Elfenbenskysten, Ægypten, Iran, Libyen, Rusland, Syrien, Tunesien, Ukraine og Zimbabwe.

I forbindelse med restriktive foranstaltninger vedtaget som svar på krisen i Ukraine har Retten godkendt opretholdelsen af indefrysning af pengemidler fra flere **ukrainere**, herunder indefrysningen af pengemidler tilhørende den tidligere præsident, **Viktor Yanukovytsch**. Disse personer var genstand for straffesager på grund af uretmæssig tilegnelse af offentlige midler, og indefrysningen af deres pengemidler bidrog på en effektiv måde til at lette forfølgelsen. (Domme Yanukovytsch m.fl. mod Rådet af 15.9.2016, T-340/14 m.fl.)

Retten godkendte ligeledes den indefrysning af midler, der blev besluttet i 2015 mod den **russiske** milliardær **Arkady Rotenberg**. Denne havde nemlig bidraget til at underminere Ukraines territoriale integritet ved at sikre opførelsen af en bro mellem

Rusland og Krim, og ved at gennemføre en PR-kampagne for at overbevise børn på Krim om, at de er russiske borgere, der lever i Rusland. (Dom Arkady Rotenberg mod Rådet af 30.11.2016, T-720/14)

Endelig bekræftede Domstolen de restriktive foranstaltninger, der var pålagt den øverste offentlige anklager i **Zimbabwe**, **Johannes Tomana**, og 120 andre personer og selskaber etableret i dette land. Domstolen fandt, at de personer, der bestred høje stillinger, var fuldt ud knyttet til Zimbabwes regering og således havde bidraget til de alvorlige krænkelse af menneskerettighederne, som denne regering havde begået. (Dom Johannes Tomana m.fl. mod Rådet og Kommissionen af 28.7.2016, C-330/15 P)

B // NØGLETAL VEDRØRENDE DEN JUDICIELLE VIRKSOMHED

DOMSTOLEN

Følgende sager kan i princippet indbringes for Domstolen:

- ◆ **anmodninger om præjudicielle afgørelser**, når en national ret er i tvivl om fortolkningen af en retsakt, der er vedtaget af Unionen, eller om dens gyldighed. Den nationale ret udsætter i dette tilfælde den sag, der verserer for den, og forelægger sagen for Domstolen, der udtaler sig om den fortolkning, der skal gives de pågældende bestemmelser, eller om deres gyldighed. Når den nationale ret har fået en afklaring i kraft af Domstolens afgørelse, kan den derefter træffe afgørelse i den tvist, der er indbragt for den. I sager, der kræver et svar inden for meget kort tid (f.eks. sager vedrørende asyl, grænsekontrol, barnebortførelser osv.), er der fastsat **en præjudiciel hasteprocedure (PPU)**;
- ◆ **appeller** af afgørelser truffet af Retten, hvorunder Domstolen kan ophæve Rettens afgørelse;
- ◆ **direkte søgsmål**, der hovedsageligt tilsigter:
 - at opnå annulation af en EU-retsakt (**»annullationssøgsmål«**) eller
 - at det fastslås, at en medlemsstat har tilsidesat EU-retten (**»traktatbrudssøgsmål«**). Såfremt medlemsstaten ikke efterkommer den dom, som statuerer traktatbrud, kan et andet søgsmål, der kaldes et søgsmål om **»dobbelttraktatbrud«**, føre til, at Domstolen pålægger medlemsstaten en bøde
- ◆ en begæring om **udtalelse** om, hvorvidt en aftale, som Unionen påtænker at indgå med et tredjeland eller en international organisation, er forenelig med traktaterne. Denne anmodning kan fremsættes af en medlemsstat eller en EU-institution (Parlamentet, Rådet eller Kommissionen).

692

indbragte sager

Præjudicielle sager

453

herunder
8 PPU

De medlemsstater, hvorfra der oftest fremsættes en præjudiciel anmodning:

Tyskland:	84
Italien:	62
Spanien:	47
Nederlandene:	26
Belgien:	26

35

 direkte søgsmål

herunder

31 traktatbrudssøgsmål og
3 søgsmål om »dobbelttraktatbrud«

175

appeller af
afgørelser
vedtaget af
Retten

7

 anmodninger
om retshjælp

En part, der ikke kan afholde udgifterne
til sagsomkostninger, kan ansøge om
gratis retshjælp.

 704 afsluttede sager	453 præjudicielle sager		herunder 9 PPU	
	49 direkte søgsmål		herunder 27 konstaterede traktatbrud mod 16 medlemsstater	
	Appeller til prøvelse af Rettens afgørelser		herunder 2 sager om »dobbeltraktatbrud«	
	189 herunder 21 , der ophævede Rettens afgørelse		Retssagernes gennemsnitlige varighed 14,7 måneder	Præjudicielle hasteprocedurer: 2,7 måneder

De hyppigst behandlede emner:

Beskatning		41
Forbrugerbeskyttelse		33
Fri bevægelighed og etableringsfrihed og det indre marked		65
Intellektuel ejendomsret		80
Konkurrence og statsstøttestpolitik		56
Landbrug		13
Miljø		53
Området med frihed, sikkerhed og retfærdighed		51
Socialret		23
Transport		20

RET TEN

Retten tager stilling i første instans til direkte søgsmål, der er anlagt af fysiske eller juridiske personer (selskaber, sammenslutninger osv.) og af medlemsstaterne til prøvelse af retsakter, der er vedtaget af Den Europæiske Unions institutioner, organer eller enheder, og direkte søgsmål, der er anlagt med påstand om erstatning for skade, der er forvoldt af institutionerne eller deres agenter. En stor del af de sagsområder, som Retten behandler, er af økonomisk karakter: intellektuel ejendomsret (EU-varemærker og modeller), konkurrence og statsstøttepolitik.

Siden den 1. september 2016 har Retten ligeledes kompetence til at træffe afgørelse i første instans i personalesager i tvister mellem Den Europæiske Union og dens ansatte.

Rettens afgørelser kan appelleres for så vidt angår retlige spørgsmål til Domstolen.

974
indbragte sager

832
direkte
søgsmål

heraf:

336 sager om intellektuel ejendomsret
163 personalesager
333 øvrige direkte søgsmål (herunder **30** anlagt af medlemsstaterne)

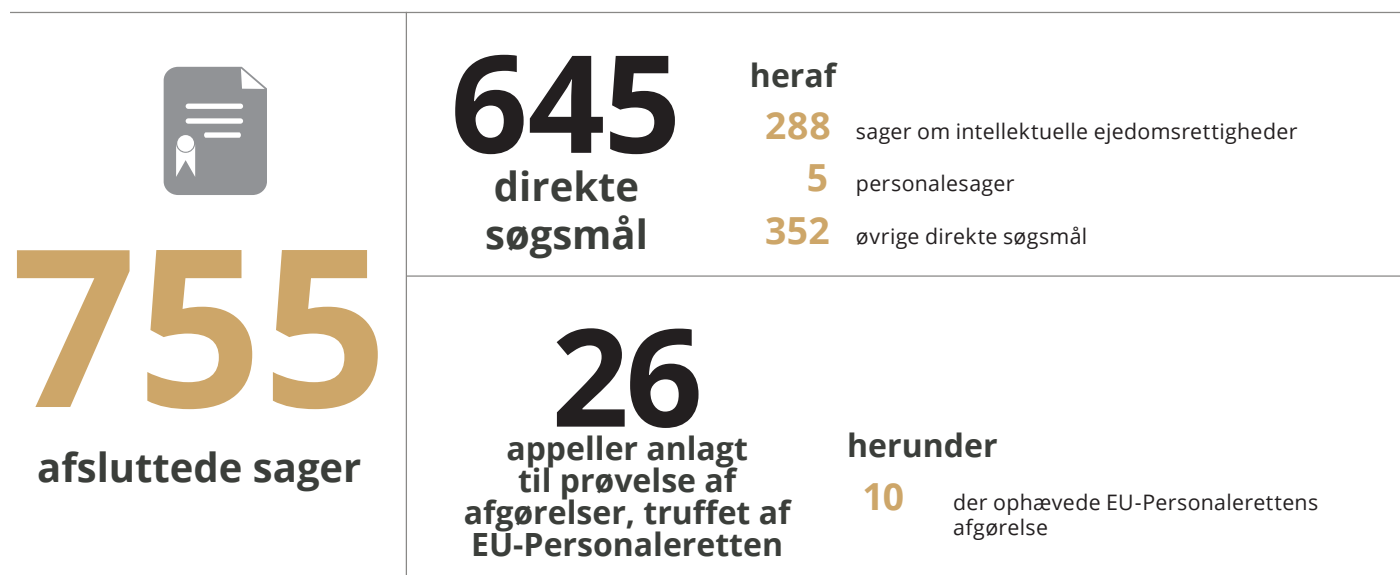
39 appeller af afgørelser truffet af Personaleretten

Ansøgninger om
retshjælp

47

En part i en sag, der ikke er i stand til at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan anmode om at få gratis retshjælp.

Retssagernes gennemsnitlige varighed

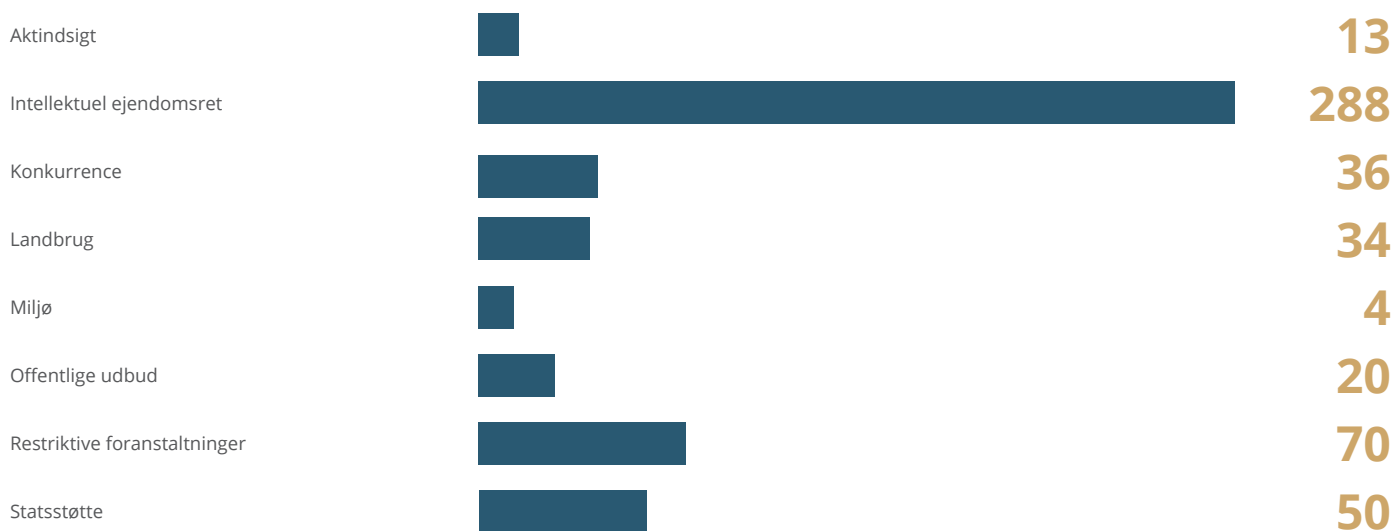
18,7

måned

Afgørelser, der er blevet appelleret til Domstolen

26 %

De hyppigst behandlede emner:

EU-PERSONALERETTEN

EU-Personaleretten (Personaleretten), der blev oprettet i 2004, blev nedlagt den 31. august 2016 inden for rammerne af reformen af Den Europæiske Unions retslige struktur. De sager, der verserede på denne dato, blev overført til Retten, der fra den 1. september 2016 har kompetence til at træffe afgørelse i personalesager.

Der er tale om tvister mellem EU's institutioner og deres ansatte (ca. 40 000 personer når alle institutioner og agenturer i Unionen medregnes) vedrørende navnlig arbejdsforhold og sociale sikringsforhold.

De tal, der fremgår i det følgende, vedrører udelukkende perioden fra den 1. januar til den 31. august 2016.

77

anlagte sager

169

afsluttede sager

herunder

8

sager, der er bilagt
mindeligt,

dvs. ca.

5 %

10

måneder

måneders gennemsnitlig sagsbehandlingstid

Afgørelser, der er blevet
appelleret til Retten,

21 %

3

ET ÅR PRÆGET **AF ÅBENHED OG DIALOG**

A // STORE BEGIVENHEDER

Den dialog, som Den Europæiske Unions Domstol fører med de nationale retter og unionsborgerne, begrænser sig ikke til retssagerne, men suppleres hvert år med talrige arrangementer, der giver mulighed for udveksling af synspunkter.

I denne forbindelse var 2016 kendetegnet ved afholdelsen af et stort antal arrangementer, hvilket bidrager til udbredelsen af kendskabet til EU-retten og EU-retspraksis og til forståelsen heraf.

15. april

Finalen i »The European Law Moot Court Competition«

The European Law Moot Court Competition, der har været afholdt i næsten 30 år af The European Law Moot Court Society, er en debatkonkurrence, hvis mål er at fremme kendskabet til EU-retten blandt jurastuderende. Den anses for at være en af de mest prestigefyldte konkurrencer i verden, og finalen afholdes hvert år ved Domstolen, hvor hold bestående af studerende fra alle EU's medlemsstater, men også fra USA, dystet i debatter, der finder sted foran en jury, der består af dommere fra Domstolen og Retten. Vinderen blev i 2016 Ljubljana universitet (Slovenien), mens prisen for bedste »generaladvokat« og »bedste repræsentant fra Kommissionen« blev tildelt henholdsvis Emma Gheorghiu fra Leiden universitet (Nederlandene) og Emily Rebecca Hush fra Columbia University (USA).

24. september

Institutionernes »åbent hus«-dag

Med henblik på at sikre åbenhed og nærhed i forhold til borgerne afholder flere nationale og europæiske institutioner i Luxembourg, herunder Domstolen, hvert år åbent hus. Dette initiativ giver alle borgere mulighed for på nærmeste hold at besøge disse institutioner og på nærmeste hold at gøre sig bekendt med, hvad der foregår bag kulisserne. Dette er en original måde, hvorpå de besøgende kan åbne dørene til de forskellige offentlige aktørers bygninger og lære om deres roller og funktionsmåder.

11. november

»Vi bygger Europa«, dialog med unge mennesker

Domstolen havde inviteret gymnasieelever fra de forskellige medlemsstater til et møde og en meningsudveksling med fremtrædende europæiske personer. Martin Schulz, Jean-Claude Juncker og Koen Lenaerts, formænd for henholdsvis Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og præsident for Den Europæiske Unions Domstol, deltog i en dialog med gymnasieelever fra tyske, belgiske, franske og luxembourgske uddannelsesinstitutioner, samt fra Europaskolen i Luxembourg. Ved denne lejlighed redegjorde de tre nævnte personer for deres europæiske karrierer og delte deres overvejelser om europæisk integration med gymnasieeleverne.

13.-15. november

Seminar for dommere

Dommere fra medlemsstaternes forskellige retsinstanser mødes hvert år til et seminar arrangeret af Domstolen med det formål at drøfte forskellige EU-retlige emner. Denne begivenhed har til formål at styrke den retslige dialog, som Domstolen fører med de nationale dommere, bl.a. i forbindelse med anmodninger om præjudiciel forelæggelse, men også med henblik på at fremme formidlingen og den ensartede anvendelse af EU-retten, idet de nationale dommere er de første, der skal anvende EU-retten på de retstvister, som de skal træffe afgørelse i.

Officielle besøg ved Domstolen

I forbindelse med den stadige udveksling, som foregår mellem Domstolen, de andre europæiske institutioner, internationale retsinstanser og institutioner og retsinstanser i Den Europæiske Unions medlemsstater, har Domstolen i 2016 modtaget delegationer fra Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og parlamenterne i Vallo-nien og Østrig. Den har endvidere modtaget besøg af Laurent Fabius, præsident for det franske Conseil constitutionnel, James Wolffe, Lord Advocate, Myron Nicolatos, præsident for øverste domstol, og Costas Clerides, generaladvokat, i Cypern, og delegationer af dommere fra Det Forenede Kongeriges højesteret, fra

Cour supérieure de justice i Storher-tugdømmet Luxembourg og Den Franske Republiks Conseil d'État.

Domstolen har ligeledes taget imod delegationer fra Rådet for Advokatsamfund i Den Europæiske Union og Sammenslutningen af Europæiske Advokater samt forskellige fremtrædende personer fra medlemsstaterne, herunder bl.a. Milan Brglez, præsident for nationalforsamlingen i Slovenien, Timo Soini, udenrigsminister i Finland, Ekaterina Zaharieva, justitsminister i Bulgarien, Lucia Žitňanská, vicesstatsminister og justitsminister i Slovakiet, Augusto Santos Silva, udenrigsminister i Portugal, Miro Kovač, udenrigs- og Europaminister i Kroatien, Ard van der Steur, sikkerheds- og justitsminister i Nederlandene, og Guy Arendt, statssekretær ved kulturministeriet i Storhertugdømmet Luxembourg.

B // NØGLETAL

En løbende dialog med juridiske aktører

- Opretholdelse af en løbende dialog med de nationale dommere

1 938

**nationale dommere
modtaget ved
Domstolen**

- der blev taget imod nationale dommere i forbindelse med det årlige domtermøde eller i forbindelse med et praktikkursus på 6 eller 10 måneder i et medlems kabinet
- seminarer afholdt af Domstolen
- foranstaltninger for de nationale dommere i forbindelse med europæiske juridiske sammenslutninger eller netværker
- deltagelse i de højtidelige møder med de nationale appelinstanter og øverste domstole og møder med præsidenterne og vicepræsidenterne for de europæiske øverste domstole

- Prioritering af juridiske aktørers anvendelse og forståelse af EU-retten

675

besøgsgrupper

- som har fået præsentationer af de retsmøder, de har overværet, eller om retsinstanternes funktionsmåde

herunder

219

grupper af juridiske aktører, hvilket

samlet omfattede 3 318 personer

245

**juristpraktikanter
er blevet modtaget i forbindelse
med deres studieforløb**

447

**eksterne brugere,
der er studerende, forskere og
undervisere, har gennemført søgninger
ved institutionens bibliotek**

En forstærket dialog med unionsborgerne

 15 933 besøgende herunder 584 i forbindelse med »åbent hus«-dagen	 147 pressemeddelelser (dvs. sammenlagt 1 810 sprogudgaver)	 258 udsendte tweets fra Domstolens Twitterkonto, der har 31 700 »followers«	 85 anmodninger om aktindsigt i administrative dokumenter og institutionens historiske arkiver
--	---	--	---

Omkring **18 000** anmodninger om oplysninger om året

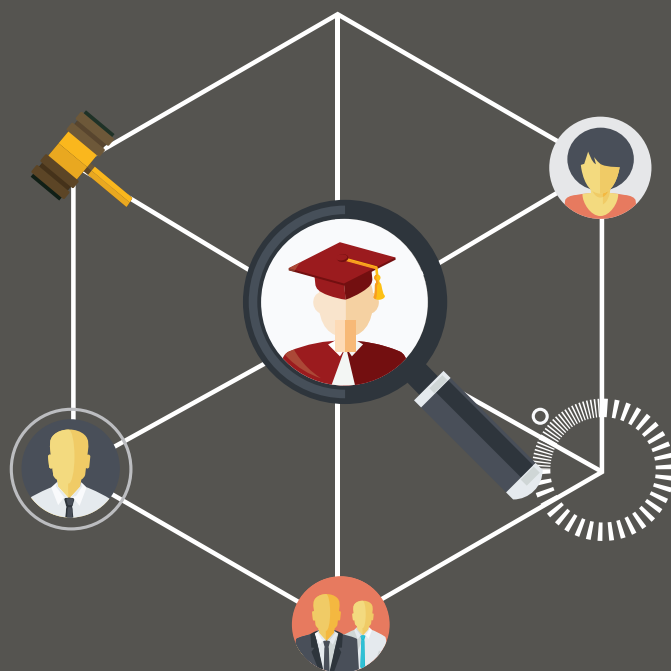
Regelmæssig officiel og institutionel dialog

 29 officielle besøg	 9 besøg af fremtrædende personer fra medlemsstaterne eller internationale organisationer	 7 højtidelige retsmøder
--	---	--

4

DEN EUROPÆISKE UNIONS **DOMSTOLS ADMINISTRATION**

A // EN EFFEKTIV, MODERNE OG FLERSPROGET ADMINISTRATION

Den Europæiske Unions Domstols justitssekretær, der er generaldirektør for institutionen, leder de administrative tjenestegrene under præsidentens tilsyn. Justitssekretæren fortæller her om tjenestegrenenes arbejde inden for rammerne af den judicielle virksomhed.

I forbindelse med stigningen i antallet af sager samtidig med den nedskæring i antallet af ansatte, som budgetmyndigheden har pålagt for perioden 2013-2017, har gennemførelsen i det forløbne år af den første og anden etape i reformen af retsinstansernes struktur nødvendigvis været ledsaget af en velovervejet og nytænkende anvendelse af de ressourcer, der stilles til rådighed for institutionen.

Samtidig med, at udvidelsen af Retten har givet mulighed for at styrke institutionens kernevirkomhed, har dette ligeledes krævet en hurtig og tilbundsgående tilpasning af de administrative tjenestegrenes organisation og funktionsmåde med henblik på, at disse på bedst mulig måde og uden yderligere ressourcetilførsel kan bidrage til gennemførelsen af denne reform.

Denne udfordring har kunnet løftes takket være de administrative tjenestegrenes vedvarende indsats. Disse tjenestegrene har således arbejdet med at optimere og rationalisere deres arbejdsgange, som det fremgår af eksempelvis initiativerne med digitalisering af sagernes behandling fra indgivelse af stævningen

til dommens offentliggørelse, af de overvejelser, der foretages med henblik på så effektivt som muligt at varetage retsinstansernes lingvistiske behov eller tilpasningerne af infrastrukturen til de nye sammenhænge, inden for hvilke institutionen udøver sin virksomhed.

Alle de nyskabelser og tilpasninger, der nævnes på de følgende sider, vidner om en ansvarlig institution, der er fokuseret på at bidrage til en ordentlig retspleje. På dette tidspunkt, hvor institutionerne forbereder sig på at fejre Romtraktatens 60 års jubilæum, er der ingen, der betvivler, at de overvejelser og det arbejde, der er iværksat med henblik på et stadigt tættere samarbejde med Domstolens partnere i medlemsstaterne, skitserer konturerne af det, der vil blive fremtidens europæiske retsvæsen.

Alfredo **CALOT ESCOBAR**
Justitssekretær

B // TAL OG PROJEKTER

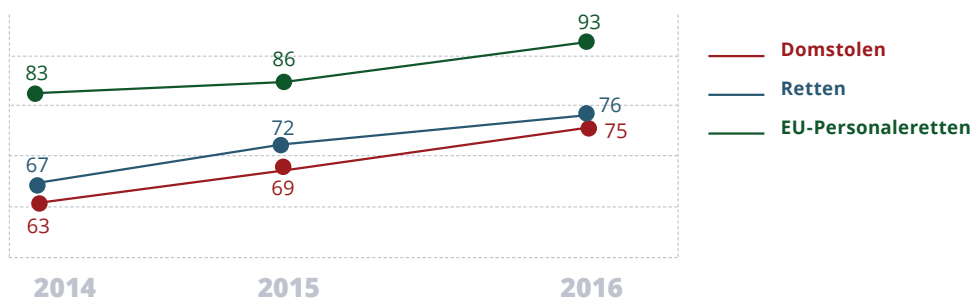
Digitalisering af processkrifter

Selv om Domstolen er den ældste europæiske institution, er den ikke desto mindre fast orienteret mod fremtiden. Den har allerede i flere år ved hjælp af den nyeste teknologiske udvikling inden for it-systemer for retsinstanser arbejdet med digitalisering og sikring af sagsbehandlingen i de procedurer, der verserer ved Domstolens retsinstanser, fra indgivelse af stævningen til dommens offentliggørelse.

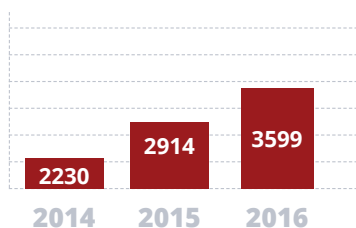
Som den øgede anvendelse af it-applikationen e-Curia og den daglige offentliggørelse af retspraksis i Samlingen viser, benytter institutionen sig dagligt af de muligheder, som it-værktøjer tilbyder med henblik på at sikre en hurtig behandling af retssagerne og deres offentliggørelse.

Når en ny sag anlægges, stiller Domstolen og Retten en it-applikation kaldet »e-Curia«, som gør det muligt sikkert at indgive, konsultere og modtage procesdokumenter elektronisk, til rådighed for parterne. e-Curias succes siden introduktionen i 2011 lader sig ikke benægte, og institutionen noterer sig med tilfredshed, at alle medlemsstaterne fra 2016 nu anvender e-Curia, når de er deltager i en sag.

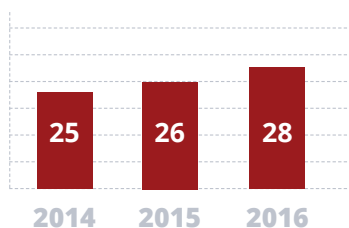
Procentdelen af procesdokumenter indgivet via e-Curia:

Antallet af brugerkonti på applikationen e-Curia

Antallet af medlemslande, der anvender applikationen e-Curia

Processen med digitalisering af sagerne har ligeledes medført, at Domstolen har fremskyndet offentliggørelserne i **Samling af Afgørelser**. Samlingen, som udgør den officielle offentliggørelse på alle Unionen officielle sprog af retspraksis fra de retsinstanser, som Den Europæiske Unions Domstol består af, udgives i dag udelukkende i elektronisk format.

Siden den 1. november 2016 foregår offentliggørelsen af den digitaliserede udgave af Samlingen (som siden oprettelsen deraf i 2012 er foregået i månedlige pakker) på daglig basis, således at det sikres, at afgørelserne er tilgængelige i Samlingen hurtigst muligt, efter at de er blevet afsagt.

Udfordringerne ved en innovativ flersproget forvaltning

Som flersproget institution skal Domstolen være i stand til at behandle en sag, uanset hvilket officielt EU-sprog den er anlagt på, og derefter skal Domstolen sikre, at dens retspraksis offentliggøres på alle disse sprog.

For at imødegå de udfordringer, som det stigende antal af officielle sprog (der er steget fra 4 til 24 siden starten af det europæiske samarbejde) medfører, har Domstolen til stadighed søgt at rationalisere forvaltningen af den såkaldte flersprogethed med henblik på at sikre bevarelsen deraf.

Således overvejes det i oversættelsestjenesten, hvorledes anvendelsen af eksternt oversættelse kan optimeres, hvilket bør muliggøre en tilnærmelse af Domstolens retstraditioner til den praksis og ekspertise, der er udviklet hos medlemsstaterne, samtidig med at man forøger den tilgængelige talentmasse, som gør det muligt for Generaldirektoratet for oversættelse at håndtere den strukturelle forøgelse af antallet af tekster, der skal oversættes, og de sprogekombinationer, der skal dækkes.

Disse overvejelser, som indebærer nødvendige investeringer til undersøgelsen og udvikling af de kompetencer, der er til rådighed i medlemsstaterne, vil sætte rammerne for den juridiske oversættelses fremtid og for selve institutionen med hensyn til bevarelsen af flersprogetheden i alle aspekter af den retslige virksomhed.

Sprogtjenestegrenene i tal

24

potentielle
processprog, dvs.

74

tolke til de mundtlige
forhandlinger og
møderne

613

»jurist-lingvister«
til at oversætte
de skriftlige
dokumenter

23

sprogkontorer

552

mulige
sprogkombinationer

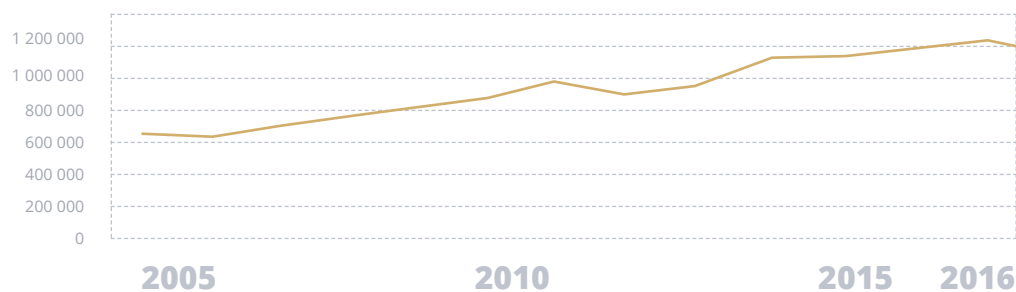

1 160 000

sider bearbejdet af oversættelsestjenesten i 2016
reducering af oversættelsesbehovet i 2015
(interne, besparende foranstaltninger):
440 000 pages

Udviklingen i antallet af sider, der skal oversættes

Økonomiske, miljørigtige og sikre infrastrukturer

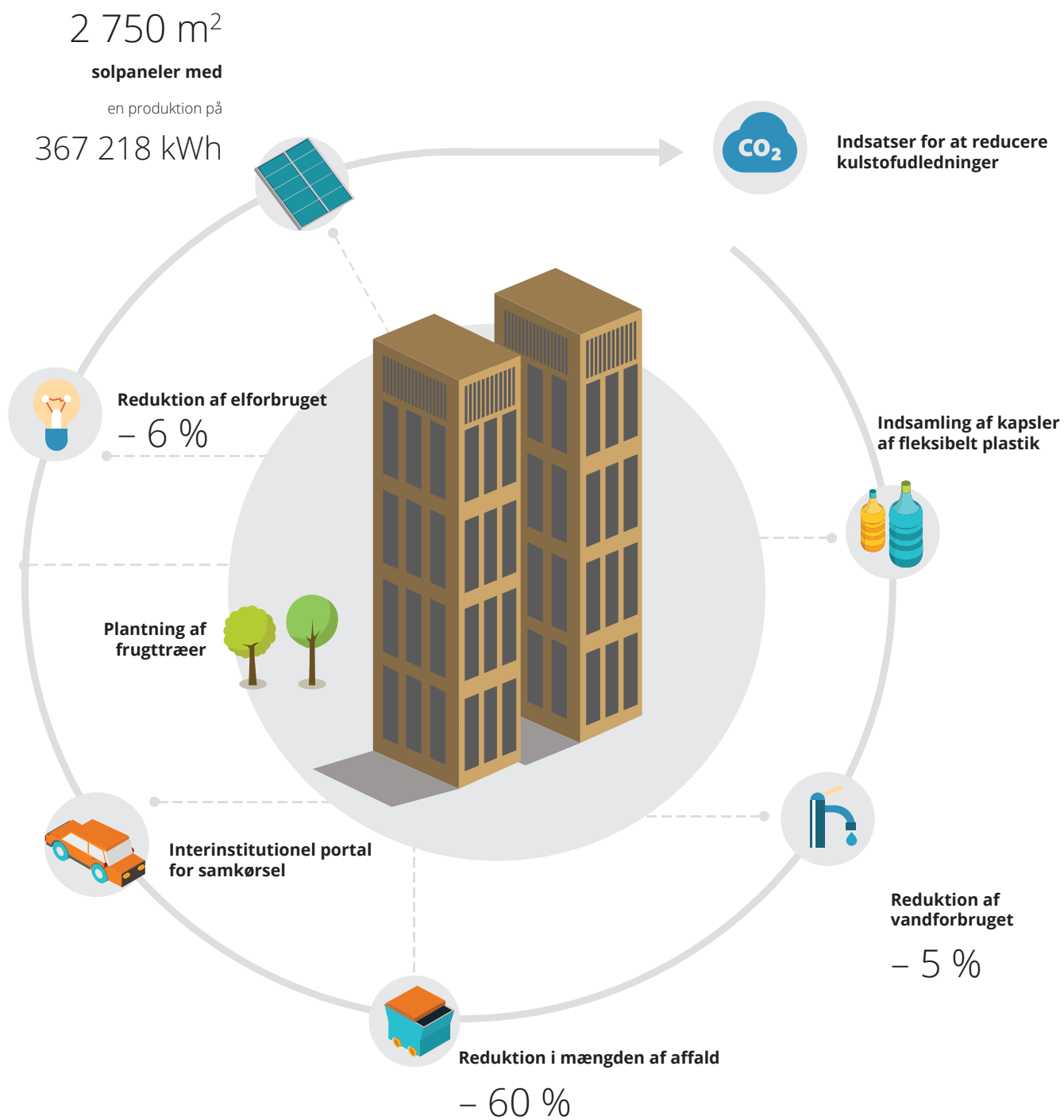
Renoveringen af Justitspaladset (der blev indledt i 2008), som fuldføres ved indvielsen af det tredje tårn i 2019, gennemføres efter et tredobbelt hensyn om økonomi, miljø og sikkerhed for personer, lokaler og data.

Bygningerne, der er konciperet med henblik på en adskillelse af det rum, der er åbent for offentligheden, fra det, der er forbeholdt Domstolens dommere og personale med henblik på at sikre en grundig behandling af sagerne i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i procesreglerne, er således genstand for en vedvarende tilpasning til de krav, der stilles af offentligheden, af de tvister, som retsinstanser skal træffe afgørelse i, og af den internationale kontekst, som Domstolen udfører sin virksomhed i.

Det første spadestik til det tredje tårn i juni 2016 markerede en vigtig etape i forhold til at samle hele personalet på et sted, hvilket også sparer væsentlige ressourcer, som ønsket af budgetmyndigheden vedrørende forvaltning af infrastruktur i form af fast ejendom.

Ledelsen af institutionens bygge- og anlægsprojekter og den daglige forvaltning af de midler og redskaber, der er stillet til institutionens rådighed, varetages under stadig hensyntagen til miljøet, som **EMAS-registreringen** (Eco-Management and Audit Scheme) den 15. december 2016 bevidner. Denne registrering, som er oprettet ved en EU-forordning, og som tildeles organisationer, der opfylder strenge kriterier vedrørende deres miljøpolitik og deres indsats for miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling, er også en stor anerkendelse af Domstolens fornemme miljøpræstationer og dens miljømæssige engagement.

Endelig har forvaltningen af infrastrukturen måttet tilpasse sig den nye sikkerhedsmæssige kontekst, der råder i alle medlemsstaterne, med henblik på at sikre Domstolens medlemmer, personale og de mere end 100 000 jurister, besøgende og tjenesteydere, som hvert år har adgang til Domstolen, en **modtagelse, der på en gang er fredelig og respektfuld**.

5

ET BLIK PÅ FREMTIDEN **KVALITETEN AF RETSPLEJEN, EN PERMANENT UDFORDRING**

Kvaliteten af retsplejen udgør en permanent udfordring for enhver domstolsinstitution, og Den Europæiske Unions Domstol tillægger den stor betydning. Domstolen har i løbet af de seneste år iværksat en række tiltag med henblik på at bevare og forstærke kvaliteten af retsplejen i Den Europæiske Unions retsorden. Disse tiltag er blevet koncentreret omkring tre hovedområder:

- reform af Den Europæiske Unions retslige struktur
- omarbejdning af procedurereglerne
- modernisering og ajourføring af arbejdsmetoderne

Disse tiltag har allerede båret frugt og fortsætter med at bære frugt. Mens antallet af tvister for Unionens to retsinstanser er støt stigende, bliver varigheden af procedurerne stadigt kortere til trods for de uundgåelige begrænsninger, som er forbundet med den fuldstændige, og i denne forbindelse på verdensplan enestående flersprogethed, der kendetegner procedurerne for disse retsinstanser.

Den Europæiske Unions Domstol har også besluttet at intensivere sine overvejelser omkring et af de væsentligste kendetegn ved retsplejen i Den Europæiske Union: den netværksbaserede retspleje. Årtier inden udarbejdelsen og gennemførelsen af internettet var den europæiske retspleje allerede netværksbaseret via den præjudicielle procedure. Den Europæiske Unions Domstol, som er af den faste overbevisning, at en styrkelse af

det retslige samarbejde i Den Europæiske Union kan forbedre kvaliteten af retsplejen til fordel for borgerne, ønsker at iværksætte en række initiativer på dette område. Det første af disse initiativer består i at invitere præsidenterne for de øverste domstole og forfatningsdomstole i Den Europæiske Unions medlemsstater til et forum for dialog vedrørende »netværksbaseret retspleje«, som vil blive afholdt i Luxembourg i 2017 i anledning af højtideligholdelsen af 60-året for Romtraktaterne.

6

FØLG BEGIVENHEDERNE VED DEN **EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL**

Få adgang til søgeportalen og søg i retspraksis fra Domstolen og Retten via Curia-websiden:

curia.europa.eu

Følg med i aktuel retspraksis og nyheder fra institutionen:

- ved at søge i **pressemeddelelserne** på webadressen: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- ved at abonnere på Domstolens **RSS-feeds**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- ved at følge institutionens **Twitter-konto**: @CourUEpresse ou @EUCourtPress
- ved at downloade **CVRIA-appen** på smartphones eller tablet

For at få mere at vide om institutionens virksomhed:

- søg på siden om **årsrapporten for 2016**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Årsoversigt
 - Rapporten om arbejdet ved Den Europæiske Unions Domstol
 - Forvaltningsrapport

Få adgang til institutionens dokumenter:

- de **historiske arkiver**: curia.europa.eu/jcms/archive
- de **administrative dokumenter**: curia.europa.eu/jcms/documents

Besøg Den Europæiske Unions Domstol:

Institutionen tilbyder besøgsprogrammer til interesserede, der er skræddersyede til hver gruppes interesser (overværelse af et retsmøde, rundvisninger i bygningerne eller kunstværker, studiebesøg):

curia.europa.eu/jcms/visits

For yderligere oplysninger om institutionen:

- send os en e-mail ved hjælp af **kontaktformularen**: curia.europa.eu/jcms/contact

DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

DIREKTORATET FOR KOMMUNIKATION
KONTORET FOR OFFENTLIGGØRELSE OG ELEKTRONISKE MEDIER
MARTS 2017

Publikationskontoret

ISBN 978-92-829-2278-1
ISSN 2467-1495
doi:10.2862/15524